

a kincstárnak akarnak megtakarításokat eszközölni, vagy az ügyvédség baján akarunk segíteni? Melyik ügyvédnek lenne abból haszna, ha a kb. 250 nyugdíjat élvező nyugdíjas kártársnak ezt a jövedelmét elvonnák, s azt a kincstárnak meghagyva, őket arra kényszerítenék, hogy a gondokkal küzködő ügyvédek számát szaporítsák? A nyugdíjas ügyvédeknek nincs 20%-a, akinek a nyugdíja olyan összegű, hogy annak elvesztése helyett inkább az ügyvédség gyakorlásáról mondana le. A jövőre nézve tényleg szabályozni kellene a fluktuációt a köztisztviselői pályák és az ügyvédség között, még pedig az egyenlő esélyek és lehetőségek mértéke szerint. De elvenni ma valamit is azoktól, akiknek van, l'art pour l'art, csak azért, hogy nekik se legyen jobb, mint nekünk, ez már több mint bűn, ez hiba lenne az összügyvédség s közvetve a magunk érdekeivel szemben. Azután meg — last not least —: a szerzett jogok elvén rést ütni oly precedens volna, amelyet könnyen sinylenének meg elsősorban azok, akik propagálják.

Köztisztviselő ügyvédek. Az összeférhetetlenségi törekvések egyik célpontja a köztisztviselő és a közintézményeknél alkalmazott ügyvédek magángyakorlatának megszüntetése. Ez azonban tulajdonképpen nem is ügyvédi kérdés.

Csak 1930. évi végéről és csak a budapesti kamara területéről vannak pontos statisztikai adataink arról, hogy hány ügyvédnek van állandó alkalmazása. Az adatszolgáltatásban résztvevő 2749 ügyvéd közül 344 ügyvédnek volt akkor állandó alkalmazása, és ezek közül csak 54 ügyvéd volt közalkalmazásban, 290 pedig magánintézményeknél. Ha feltételezzük is azt, hogy az adatszolgáltatásban részt nem vett 400 ügyvéd között nagyobb arányban voltak, akiknek állandó és különösen, akiknek közalkalmazásuk volt, akkor is olyan kis számot kapunk, hogy rögtön látjuk, hogy a kérdésnek anyagi vonatkozásban nagy jelentősége nincsen.

Ezek a számok a mai napig alig változtak. Ezzel szemben a budapesti ügyvédi kamara adatai szerint az 1932. évben 185 olyan ügyvéd volt a kamaránál bejegyezve, aki magángyakorlatot egyáltalán nem folytatott. A 185 közül 37 olyan, aki egyáltalán nem folytatott ügyvédi gyakorlatot, míg a többiek azért nem, mert egy munkaadónak kötötték le teljes munkaerejüket: nevezetesen 37-en közalkalmazásban, 111-en pedig magánalkalmazásban állottak, mint ügyvédek. A közalkalmazottak nagy részénél tehát külön rendelkezés nélkül is megvalósult a magángyakorlat kizárása.

E kérdés tehát elsősorban közjogi kérdés. Vajon helyes-e, hogy olyan ügyvédek, akik közhivataloknál és közintézményeknél közhatósági funkciót is végeznek, ugyanakkor magángyakorlatot is folytassanak. Mi úgy hisszük, hogy nem, mert hiszen ez a társadalom mai hiszékenysége mellett könnyen téves követ-

keztetésekre adhat alkalmat. Ezzel szemben önkéntelenül vetődik fel a gondolat, hogy nem közérdek-e a magángyakorlat megengedése egyes kategóriáknál, már csak arra való tekintettel is, hogy a közintézményeknél alkalmazott ügyvédek teljesen egyoldalúvá ne legyenek.

*

Összeférhetetlenségi zsűri. A magánalkalmazásban lévő ügyvédeknel — azt hisszük — addig, amíg a szabad ügyvédség rendszerén állunk, nem lehet vitás, hogy egy szigorú eltöltő rendelkezés bevezetése lehetetlen. Itt azonban az ethikai kérdések helyes mérlegelésével a köz jogos anyagi érdekei kellő mértékben találnának védelemre, ha e kérdések egyénileg bíráltnának el. Az egyéni elbírálás módszere nagyon egyszerűen keresztülvihető. A budapesti ügyvédi kamarának pl. van állandó összeférhetlenségi bizottsága. Ugyanígy a többi kamaráknál is fel kellene állítani ezeket a bizottságokat. Az ügyvédi szolidaritást pedig nem szabad olyan helytelenül értelmezni, hogy az bárkit is megakadályozzon vagy akár csak zsenirozhasson abba, hogy, ha úgy látja, bármelyik kartársa ellen összeférhetlenségi bejelentést tehesen. A bizottság, ha megállapítaná az összeférhetlenséget, úgy annak abbahagyására kötelezhetné az illetőt s csak ennek nem teljesítése esetén lehetne súlyosabb szankciót alkalmazni, de akkor a legsúlyosabbat: a törlést.

*

Politikai összeférhetlenség. Politikai testületek tagjaira vonatkozóan külön jogszabályok állapítják meg az összeférhetlenség eseteit. Kíváncsok volna azonban, hogy e testületek ügyvédtagjaival szemben az összeférhetlenség eseteit ne csak az illető testületek, de a kamarák ügyészei is figyelemmel kísérik és a szükséges intézkedéseket azután tegyék is meg. Addig, amíg megtörténhetik az, hogy politikai szerepet játszó ügyvéd, politikai szervezetének tagjaihoz saját nevére szóló válaszlevelezőlappal ellátott körlevelet intézhet, amelyben a következő rész foglaltatik:

„Ingyenes jogi tanácsot ad a Sz. összes tagjainak. Díjtalanul vállalja a tagok azon pereit, amely behajtásra irányulnak. Ingyenes jogvédelemben részesít alkalmazottakat stb. . . Díjtalanul vállalja a tagoknak a háztulajdonossal szemben felmerülő pereit, amelyek a bérleti viszonyból erednek.”

És addig, amíg ilyen lehet tenni minden retorzió nélkül, azt hisszük, jogos a kíváncság, hogy a kamarák ügyészei szenteljenek kellő időt és figyelmet az ilyen eseteknek, derítsék fel azokat és járjanak el azokban. Nem a politikai függetlenség megtámadását és nem a politikai testületek hatáskörébe való beavatkozást kívánunk, de éberren figyelő szemeket azoknak a